

ZENEI ORATÓRIUM

PETAR PETROVIĆ NJEGOŠ: *Hegyek koszorúja*.

Fordította: Csuka Zoltán.

Forum, Újvidék, 1976.

Petar Petrović Njegoš, a kiemelkedő Crna Gora-i és egyben jugoszláv költő *Hegyek koszorúja* című „drámai-lírai hősköltemény”-ét ez alkalommal negyedikben kapja kézhez a magyar olvasóközönség. Először 1902-ben Veselin Djisalović (Gyiszalovics Veszelin) tolmácsolásában, Újvidéken adták ki a jugoszláv népek irodalma eme klasszikus alkotásának — mely „méltán sorolható” a XIX. század közepe „világirodalmának forradalmi-romantikus remekművei mellé” — fordítását.

Az első kiadás a „dramatizált eposz”-ok közé sorolta a művet. Djisalović 1927-ben, ugyancsak Újvidéken, másodszor is megjelentette a *Hegyek koszorúja* átdolgozott fordítását. Ez alkalommal „drámai költemény”-ként szerepelt a njeoši mű.

Csuka Zoltán szólaltatta meg újra magyar nyelven Njegoš remekét, melyet a budapesti Irodalmi Intézet az eredeti mű megjelenésének századik évfordulóján adott közzé. A mostani kiadás szerkesztőségi jegyzete az 1947. évet tünteti fel az első kiadás éveként, míg Csuka Zoltán *A jugoszláv népek irodalmának története* (Gondolat, Budapest, 1963) című irodalomtörténetében található *A jugoszláv irodalom magyar bibliográfiája* Kozovics Sándor és Radó György összeállításában, az első Csuka-fordítás megjelenésének éveként az 1948. esztendőt említi.

A *Hegyek koszorúja* magyar fordításának negyedik kiadása Csuka

Zoltán újabb átdolgozása egyben, és Njegoš halálának 125. évfordulója alkalmából kétnyelvű kiadásként az újvidéki Forum kétnyelvű kiadványainak számát gazdagítja. A jelen kiadás a Nemzetközi Tudományos Oktatási-Művelődési és Műszaki Együttműködés Crna Gora-i Köztársasági Intézete és a Forum Könyvkiadó közös vállalkozása, melyet a titogradi intézet támogatott anyagilag.

Ez a harminc év után teljesen átdolgozott Csuka-fordítás az *Ajánlást* is magába foglalja, melyet először kap kézhez a magyar olvasó. Ezenkívül széljegyzetek is segítik a mai olvasót az egyes történelmi események, helynevek stb. közötti eligazodásban.

A fordítást Velibor Gligorić akadémikus Njegos *Hegyek koszorúja*-ról írt lírai hangvételi tanulmánya vezeti be, melyet Fehér Ferenc tolmácsolásában olvashatunk magyarul.

Csuka fordítása hűen közvetíti a „magas művészi hófokon, súlyos és ércesen csengő”, Gligorić által „zenei oratórium”-nak nevezett njeoši tízszótagos verssorokat, melyekben Njegosnak sikerült „a nép ajkán élő hősköltészet nyelvét és etikáját (...) maradéktalanul összeötvennie az európai klasszicizmus és romantika formai és eszmei vívmányaival”.

Csuka Zoltánban a njeoši mű méltó magyar tolmácsolóját üdvözölhetjük.

KAICH KATALIN